

דף טז.

עין משפט ב.

יו"ד סימן רלז סעיף יא

יא. כינוי שבועה, כשבועה. כיצד, שבותה או שבוקה שלא אוכל ככר זה, או מומי, אומי. אבל אמר באומתא או באומי, כבי"ת, אינו כלום. ואלו הכנויים הם כפי זמנם לבני אדם שלא היה בקיאים בטיב לשון הקדש, והכל לפי הזמן והמקום להוסיף בכינויים אלו או לגרוע מהם (ד"ע בב"י). הגה: אותן שרגילין לומר בלשון הקודש: אמונה, אעשה או לא אעשה, אף על פי שהן כנדרי זרוזין מ"מ בעי התרה (הגהות מיימוני פ"ד דנדריים בשם מהר"מ).

עין משפט ג.

יו"ד סימן רלז סעיף א

א. "נפש כי תשבע לבטא בשפתים" היינו שנשבע בין על דבר שעבר כגון שאכל או לא אכל, ובין על דבר שהוא להבא כגון שאוכל ואינו אוכל או שלא אוכל ואכל ד.

וה"ה נשבע בדבר שאין בו לא רעה ולא טובה כגון נשבע שזרקתי לים ולא זרק, או נשבע לזרוק ולא זרק.

ואפי' בדבר שאין בו ממש כגון נשבע שישן ולא אישן ה או ישנתי ולא ישנתי, ואפי' בנשבע בדבר שאינו יכול לעשותו אלא ע"י אחרים, כגון שנתתי לפלוני או לא נתתי או אתן לפלוני או לא אתן, ואפי' נשבע על אחרים כגון נשבע שזרק פלוני צרור לים או שלא זרק, כל אלו הם

ד. משנה בשבועות דף כ"ה ע"א, ושבועה שייכת על עצמו אבל נדר שייך על החפץ וע"כ השבועה חלה גם על שינה שאין בה ממש כי אוסר נפשו עליה. ובשבועה שלא אוכל היינו כל זמן שאפשר לו בלא אכילה דאל"כ הו"ל תיכף שבועת שוא כיון שאי אפשר לו בלא אכילה, כמ"ש בס"י רל"ב סעיף ה'. ט"ז.

ה. והיינו במפרש יום או יומיים, אבל ג' ימים או בסתם הוי שבועת שוא כדלקמן בסעיף ד'. וכתב הב"ח דאם נשבע בסתם ואמר שכוונתו היה על יום אחד הוי שבועת ביטוי ולא שבועת שוא.

שבועת ביטוי^ו הן, ואם שיקר בשבועתו חייב קרבן.

עין משפט ד. יו"ד סימן רלז סעיף יב

ב. אמר לחבירו: שבועה שאיני אוכל לך, או: השבועה לא אוכל לך, או: לשבועה לא אוכל לך, אסור לאכול עמו.

עין משפט ה. יו"ד סימן רטו סעיף א

א. הנדר חל על דבר מצוה^ז כיצד, אם אמר קונם סוכה שאני יושב, או לולב שאני נוטל אסור לישוב בסוכה וליטול לולב.

הגה: וי"א שהיו מלקין אותו על שנדר לבטל המצוה, ומתירין לו נדרו ומקיים המצוה^ח.

הגה: וי"א דאין מלקות בנדר אלא רק בשבועת שוא^ט וכן עיקר.

יו"ד סימן רלט סעיף ד

ה. ו. שבועה אינה חלה על דבר מצוה^י, בין שהוציאה בלשון שבועה שאמר כך: שבועה שלא אשב בסוכה בין שהוציאה בלשון נדר^כ שאמר ישיבת הסוכה עלי בשבועה.

ו. פי' שאלה נכללים בכלל נפש כי תשבע לבטא בשפתים וכו', והיינו כל דבר שבידו לעשותו דכתיב ביה להרע או להטיב, מה הטבה רשות אף הרעה רשות, דהיינו לעצמו כגון שאוכל או שלא אוכל, משא"כ דבר שביד אחרים וכן הרעה לאחרים אינה בפסוק של ביטוי אלא נכללים בשבועת שוא ואין שם קרבן אלא עבירה בידו, נמצא ששבועת בטוי חמורה דחייב עליה קרבן. ט"ז ס"ק ג'.

ז. ממשנה נדרים ט"ו ע"א, ורמב"ם פ"ג מנדרים, והטעם כיון שהוא אוסר החפץ עליו ולא עצמו על החפץ ואז אינו כנודר לבטל המצוה, שהרי לא קיבל על עצמו כלום ואין מאכילין האדם דבר האסור לו, אבל בשבועה שאוסר עצמו על החפץ מלעשות הדבר לאו כל כמיניה להפקיע עצמו מחיוב המצוה. ט"ז וש"ך.

ח. וכך משמע באו"ח סי' תק"ע, וכן כתב הב"ח, וכתב הש"ך דכן עיקר.

ט. כתב הש"ך דהיו מ"מ מכין אותו מכת מרדות. ש"ך ס"ק ה'.

י. ממשנה שבועות דף כ"ז ע"ב.

כ. עיין בש"ך ס"ק י"ז.

הגה: ודוקא בנשבע על המצוה לבד אבל בכולל חלה השבועה גם על דבר מצוה, וכמו שנתבאר בסי' רל"ו-רל"ח.

דף טז:

יו"ד סימן רטו פעיף א
עיין לעיל דף טז. עין משפט ה

עין משפט א.

יו"ד סימן רלט פעיף ד
עיין לעיל דף טז. עין משפט ה